

Monumentnummer*: 513764

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 november 2004
Kadaster deel/nr 82862/104

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Rotterdam		Rotterdam		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Coolsingel	42			3011 AD	Rotterdam		
Rodezand	5			3011 AM	Rotterdam		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Rotterdam	AD				8		

*Omschrijving***

Inleiding:

HOOFDPOSTKANTOOR, tussen 1915 en 1922 gebouwd, ter vervanging van het oude postkantoor De Beurs (1875-1929) op een sterk teruggerooid bouwkegel aan de Coolsingel, in Nieuw historiserende trant en Art Déco detaillering, naar ontwerp van architect G.C.Bremer. In de gevels zijn reliëfs met figuratieve voorstellingen van de beeldhouwer Van Lunteren opgenomen. Het gebouw heeft eind jaren'40 diverse verbouwingen aan de kap ondergaan.

Omschrijving:

Statig kantoorgebouw bestaande uit vier bouwlagen en een kelder- en kapverdieping, samengesteld uit vier vleugels rond een cour, die voor het grootste deel in beslag wordt genomen door de centrale hal en een tussenvleugel, waardoor alleen aan de achterzijde een rechthoekig expeditieterrein open blijft. Het gebouw heeft een betonconstructie en is boven een granieten rustica plint geheel opgetrokken in Kirchheimer Muschelkalksteen (voorgevel) en gedeeltelijk baksteen (zij- en achtergevels). De gevels zijn voorzien van beeldhouwde sluitstenen, reliëfs en cordonlijsten. Alleen de hoofdverdiepingen hebben een kapverdieping onder een mansardedak; de achtergevel heeft een plat dak en de tussenvleugel is voorzien van een steil zadeldak. De schuine daken zijn bedekt met rode

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

leipannen. De ramen zijn gevat in stalen kozijnen met een kleine roedenverdeling, de deuren zijn van ijzer. Rondom het pand loopt een gedecoreerde overkragende kroonlijst. Het pand is vijftien vensterassen breed en vijftien vensterassen diep. De gevels worden verticaal geleed door pilasters in de kolossale orde en zijn bovendien voorzien van risalerende hoek- en middendelen. De achtergevel heeft alleen hoekrisalieten. De begane grond is behandeld als basement voor de er boven gelegen pilasterbouw. In de middenrisaliet aan de Coolsingel bevindt zich de hoofdingang met drie rondbogen bereikbaar via een natuurstenen trap. De rondbogen worden geaccentueerd door beeldhouwde reliëfs in de vorm van geabstraheerde ossekoppen.

De rondbogen kunnen worden afgesloten door gedecoreerde smeedijzeren hekken met geometrische motieven, waarin in gouden belettering (van links naar rechts) de woorden POSTERIJEN, TELEGRAFIE en TELEFONIE zijn te lezen. De ingang wordt op de verdieping geflankeerd door vlaggemasten die, hangend aan een ijzeren constructie, ver naar voren steken. Links en rechts van de hoofdingang bevinden zich twee kleine aedricula-vormige deuropeningen. (Beide zijn thans in gebruik genomen door een geldautomaat.) Aan weerszijden van de middenrisaliet vijf vensterassen met op de begane grond rechthoekige vensters met stalen onderverdeling en op de verdieping per vensteras drie zeer hoge, smalle vensters. Op de derde verdieping kleine vierkante vensters met gedecoreerde vensteromlijstingen, geflankeerd door beeldhouwde diermotieven in de zijdelen en staande mensfiguren in de middenrisaliet. De middenrisaliet wordt in het dak bekroond door drie dakkapellen met ovale vensters gevat in gedecoreerde omlijsting. Boven de overige vensterassen in het dak half cirkelvormige dakkapellen. De noord- en zuidgevel van het gebouw, respectievelijk aan de Stadhuisstraat en de Meent, hebben een vrijwel identieke opbouw. Naast de zij-ingang aan de Stadhuisstraat staat links "Anno" en rechts "1922" gebeiteld. Een uitzondering in de gevel aan de Meentzijde vormt een afgerond afdakje, steunend op vier gecanneleerde halfruilen, boven de brievenbussen in het midden van de gevel. De achtergevel is grotendeels opgetrokken in baksteen en heeft een zakelijke vormgeving toegesneden op de expeditie. Alleen de zijrisalieten hebben een pilasterindeling, waarbij de langgerekte enkele ramen zijn vervangen door dubbele ramen zonder decoratie. In het midden bevonden zich oorspronkelijk drie toegangen naar de expeditieruimte, waarvan alleen de middelste recht is en de andere rondbogen hebben. De middelste toegang is dichtgezet met een portiersloge en de rechterhelft van de meest zuidelijke toegang is gedeeltelijk dichtgemetseld voor een noodstroomvoorziening. Bovenin de geometrisch gedecoreerde smeedijzeren hekken, die de poorten afsluiten, zijn lantaarns opgehangen. In de poorten bevinden zich ijzeren laaddeuren. Op de begane grond, in de meest noordelijke hoek van het gebouw direct naast de expeditie, was oorspronkelijk een kleine brandweergarage gesitueerd. De gevels van het binnenterrein zijn sober vormgegeven en opgetrokken in donkerrode handvormbaksteen met gemetselde muurdammen en een brede natuurstenen cordonlijst rondom. De westzijde van het binnenterrein wordt in beslag genomen door een één bouwlaag tellend expeditieperron, ontsloten door vijf dubbele schuifdeuren met roedenverdeling. In de zuid-oostelijke hoek bevindt zich de toegang naar de kelder. In de noord-oostelijke hoek bevindt zich een pakhuis met dubbele ijzeren laaddeuren op iedere verdieping en op de bovenste verdieping een ijzeren hijsbalk. De representatieve centrale hal is toegankelijk via een fraai betegeld voorportaal aan de Coolsingel met een rijk beschilderd houten cassettenplafond met bronzen Art Déco lichtarmaturen. In de centrale hal is de open galerij op de begane grond dichtgezet met inmiddels gemoderniseerde loketten. De galerij op de verdieping is dichtgezet. De centrale hal heeft een dubbele overkapping: vanuit de hal is het hoge paraboolvormige gewelf van wit geverfd beton met een cassettenmotief en vensters in de top zichtbaar. Het gewelf, steunend op zware steunberen, wordt overkapt door een transparante dakconstructie met betonnen spanten. In het kantoor zijn vier trappenhuisen aanwezig. De twee hoofdtrappenhuisen - respectievelijk aan de Stadhuisstraat en de Meent - zijn rijk vormgegeven. Het trappenhuis aan de Stadhuisstraat heeft naast een personenlift twee licht-houten Paternosterliften en een goederenlift. Aan de achterzijde van het gebouw bevinden zich op de hoeken, aan weerszijden van de oude telefooncentrales, kleine diensttrappenhuisen met massieve granieten treden. Het meest zuidelijke trappenhuis is rond een lift geprojecteerd. De gevels in de hal en grote delen van het centrale trappenhuis aan de Stadhuisstraat zijn bekleed met Majolica tegels in reliëf. De vloeren, in de hal en in de trappenhuisen, zijn van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verschillende soorten marmer/natuursteen en alleen in de centrale hal van veelkleurige keramische tegeltableaus voorzien.

Waardering:

Statig, in Nieuw-Historiserende trant en Art Decó uitgevoerd hoofdpostkantoor van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde, alsook van stedenbouwkundig belang als matrix voor het Basisplan uit 1946.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Overheidsgebouw

Functie

Hoofdpostkantoor